

Barnkonsekvensanalys för Långbrodalsskolan – underhåll och evakuering

Om barnkonsekvensanalyser

Barnens bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn

FN:s Barnkonvention blev svensk lag den 1 januari 2020. Enligt artikel 3 i Barnkonventionen ska barnets bästa alltid beaktas vid alla beslut och åtgärder som rör barn. Det gäller för offentliga och privata institutioner, domstolar, myndigheter och lagstiftande organ.

Bästa möjliga beslutet för barn

Barnkonsekvensanalysen ska komma fram till det bästa möjliga beslutet för barn. Detta ska sedan vägas mot andra relevanta intressen.

Vid intressekonflikt – kompenserande åtgärder

Enligt barnkonventionen kan andra intressen behöva prioriteras framför barns bästa. Då kan kompenserande åtgärder vidtas för att minimera negativa effekter för barnet och värna om barnets välfärd.

Sammanfattning

Långbrodalsskolan står inför nödvändigt underhåll för att säkerställa ändamålsenlig skolmiljö. För att genomföra arbetet krävs tillfälliga evakueringar av mellanstadiet till Örbyskolan under våren 2027 och matsalsverksamheten till Johan Skytteskolans aula under läsåret 2027/2028.

Evakueringarna möjliggör en säker lärmiljö och upprätthåller elevernas rätt till hälsa och utbildning enligt barnkonventionen. Kompensatoriska åtgärder som tydlig information och extra stöd kan komma att minska påverkan på eleverna. Trots vissa utmaningar bedöms evakueringarna vara den bästa lösningen under renoveringsperioden.

Innehåll

Barnkonsekvensanalys för Långbrodalsskolan – underhåll och evakuering 1

Om barnkonsekvensanalyser	1
Sammanfattning	1
1. Bakgrund	3
1.1.1 Sakläget	3
1.1.2 Syfte	3
1.1.3 Metod	3
1.1.4 Vilka barn berörs?	3
1.1.5 Tidigare handlingsalternativ och avväganden	3
2. Inhämtning av information	4
1.1.6 Vad säger lagen?	4
1.1.7 Barnkonventionen	5
1.1.8 Barns åsikter (artikel 12 Barnkonventionen)	5
3. Analys och bedömning	6
4. Prövning och förslag till beslut	8

1. Bakgrund

1.1.1 Sakläget

Långbrodalsskolan är idag en F–6-skola med tre paralleller och totalt 610 inskrivna elever. Skolan är fullbelagd, vilket innebär att elevantalet motsvarar dess totala kapacitet. År 2016 genomfördes en tillbyggnad för att ge plats åt ytterligare 200 elever. Köket och matsalen i hus A har däremot inte anpassats för att möta det ökade behovet. Dessutom har dessa utrymmen flera brister och är i behov av anpassningar och underhåll. Hus A är en äldre byggnad och inrymmer även klassrum för mellanstadiet. Här är ventilationen i både klassrum och matsal otillräcklig. Miljöförvaltningen har dessutom påtalat problem kopplade till varumottagningen samt arbetsmiljö för kökspersonalen. Utifrån det har SISAB planerat att genomföra underhållsåtgärder samt verksamhetsanpassningar.

Åtgärderna innebär två separata evakueringar. För det första kommer skolans matsal inte att kunna användas under läsåret 2027/2028. Under denna period kommer samtliga elever i stället att äta i Johan Skytteskolans aula, som tillfälligt anpassas för att fungera som matsal. Långbrodalsskolans verksamhet ser över en lösning för mellanmål för årskurs F-3 och fritidsklubben. För det andra kommer hela mellanstadiet att behöva evakueras under perioden april–juni 2027, då deras ordinarie lokaler inte kommer att vara tillgängliga på grund av ventilationsunderhåll. Under denna period planeras en tillfällig evakuering till Örbyskolan. All undervisning, inklusive specialämnena och idrott, kommer att genomföras där med Långbrodalsskolans personal. Även luncherna kommer att serveras på Örbyskolan.

1.1.2 Syfte

För att säkerställa att barns bästa och rättigheter beaktas i beslutsprocessen har denna barnkonsekvensanalys genomförts. Syftet är att identifiera och analysera de konsekvenser som projektet och evakueringen kan få för barn.

1.1.3 Metod

Barnkonsekvensanalysen har tagits fram med hjälp av Lokalenhetens stödmaterial. Mallen för analysen är baserad på SKR:s stödmaterial för fördjupad bedömning av barnets bästa.

1.1.4 Vilka barn berörs?

De barn som direkt bedöms påverkas är de som vid projektets genomförande går på Långbrodalsskolan samt blivande elever. Projektet bedöms ha en större påverkan, då barnen under olika perioder och i olika omfattningar i projektet behöver nyttja andra lokaler.

1.1.5 Tidigare handlingsalternativ och avväganden

Handlingsalternativ 1: Inte genomföra projektet (0-alternativ)

Att avstå från att genomföra underhållsåtgärderna är inte ett möjligt alternativ. Fastighetsägaren har ett ansvar att upprätthålla en säker inomhusmiljö. Den befintliga ventilationen i klassrum och matsal är otillräcklig och Miljöförvaltningen har påtalat varumottagningen och kökspersonalens arbetsmiljö som

en brist. För att säkerställa att myndighetskrav efterlevs, barns rätt till en trygg och hälsosam skolmiljö samt en säker arbetsmiljö för barn och personal måste projektet genomföras.

Handlingsalternativ 2: Genomföra projektet utan evakuering

Evakueringen omfattar skolans matsal under läsåret 2027/2028 samt mellanstadiets lokaler under perioden april–juni 2027. Att genomföra arbetena medan skolverksamheten pågår i de nämnda lokalerna är inte möjligt utan att påverka barnens och personalens arbetsmiljö och säkerhet. Arbetena innefattar byte av ventilationssystem, stambyte samt åtgärder på värmesystem och avlopp, vilket medför perioder utan tappvatten, ventilation och fungerande avloppssystem. Därtill kräver arbetena tunga lyft, bullriga betongarbeten och dammbildning, vilket gör miljön olämplig och riskfylld för barn att vistas i.

Projektet kommer att påbörjas i april 2027 och pågå utan avbrott fram till mitten av juli 2028.

Bedömning

Utifrån ovan avväganden har utbildningsförvaltningen bedömt att det är nödvändigt att genomföra både underhåll och verksamhetsanpassningar. För att värna om barnens hälsa och arbetsmiljö bedöms även evakuering vara nödvändig. Med tanke på projektets komplexitet och långa genomförandetid är evakuering en förutsättning för att skolverksamheten ska kunna bedrivas tryggt och utan avbrott under byggperioden.

Det är också av stor vikt att verksamheten kan återgå till ordinarie lokaler inför höstterminen 2028. För att säkerställa detta behöver hela projektet inledas redan före sommaren 2027, då det inte är möjligt att förlägga arbetet till tiden efter sommaren 2028 utan att påverka skolstarten negativt.

Evakueringstiden har hållits så kort som möjligt utifrån projektets omfattning och planeringen har utformats med hänsyn till att störa skolverksamheten i så liten utsträckning som möjligt. I vissa fall handlar det om en evakuering på endast några månader.

Evakueringsalternativ

Flera alternativ inom staden har analyserats. I flera fall har tillgång till klassrum funnits, men med begränsad kapacitet för specialsalar samt inneburit långa resvägar och behov av skolskjuts. Vissa lösningar innebär uppdelning av elevgrupper, integrering med befintlig verksamhet eller stora osäkerheter kring tillgång till lokaler. I vissa fall saknas anpassningar för yngre elever eller tillgång till skolgård, vilket påverkar möjligheten till en trygg och sammanhållen skolvardag. Att uppföra tillfälliga paviljonger på Långbrodalsskolans tomt skulle innebära att verksamheten kan stanna kvar på plats, men enligt stadens riktlinjer med en ekonomiskt ansvarsfull lokalplanering ska befintliga lokaler i första hand nyttjas.

Mot denna bakgrund bedöms Örbyskolan som det mest lämpliga alternativet. Skolan ligger relativt nära (2,9 km gångväg) och erbjuder lokaler som möjliggör att hela mellanstadiet kan evakueras som en sammanhållen verksamhet. Undervisningen kan därmed fortsätta utan större avbrott. Eftersom vissa elever kan ha kortare gångväg till Örbyskolan än till Långbrodalsskolan görs en översyn av eventuella behov av busslösningar eller SL-kort, med hänsyn till elevernas ålder och individuella förutsättningar. Utifrån Barnkonventionens principer om barns bästa, bedöms Örbyskolan vara det alternativ som bäst

tillgodosör elevernas behov under evakueringsperioden. Närhet, möjlighet till sammanhållen enhet och trygg skolmiljö har prioriterats.

För att möjliggöra arbetena i skolans kök och matsal under läsåret 2027/2028 kommer matsserveringen att evakueras till Johan Skytteskolans aula. Det innebär att Långbrodalsskolans elever kommer att äta lunch i annan skola under en avgränsad period. Johan Skytteskolan ligger på rimligt avstånd från Långbrodalsskolan och bedöms kunna erbjuda en fungerande tillfällig lösning. Det behöver göras en planering för logistiken kring transport och tidsscheman för att minimera påverkan på elevernas skoldag.

2. Inhämtning av information

1.1.6 Vad säger lagen?

Kommuner och skolhuvudmän ansvarar enligt svensk lag för att skolbyggnader är säkra och ändamålsenliga för undervisning. Vid större renoveringar kan evakuering bli nödvändig för att upprätthålla en trygg arbetsmiljö, i enlighet med arbetsmiljölagen och Barnkonventionen. Skollagen (5 kap. 3 §) slår fast att elever har rätt till utbildning i en trygg och säker miljö, och undervisningen ska vara likvärdig under hela evakueringen utan diskriminering.

Vid skolplacering ska kommunen i första hand beakta vårdnadshavares önskemål och i andra hand närhet till hemmet. Vid evakuering kan närhetsprincipen tillfälligt frångås för att säkerställa en god skolmiljö. Kommunen ansvarar för att utbildningen fortsätter enligt läroplanen, och vid längre avstånd kan skolskjuts behöva erbjudas.

1.1.7 Barnkonventionen

I denna prövning har det övervägts vilka artiklar, utöver de fyra grundprinciperna (artikel 3, 6, 12, 2), som alltid ska beaktas, som är relevanta inför beslutet att renovera och evakuera Långbrodalsskolan. Utbildningsförvaltningen har identifierat följande artiklar som viktiga att beakta:

- **Artikel 3:** Barnets bästa ska alltid beaktas i beslut som berör barn.
- **Artikel 6:** Rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- **Artikel 12:** Rätt till delaktighet och att få sina åsikter hörda.
- **Artikel 2:** Förbud mot diskriminering.
- **Artikel 19:** Barn ska skyddas mot all form av skada.
- **Artikel 23:** Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt liv.
- **Artikel 24:** Barns rätt till bästa möjliga hälsa.
- **Artikel 28:** Barns rätt till utbildning.
- **Artikel 29:** Skolan ska hjälpa barnet att utvecklas till sin fulla potential.
- **Artikel 31:** Barns rätt till lek, vila och fritid.
- **Artikel 17:** Barns rätt till information.

- **Artikel 16:** Barns rätt till privat- och familjeliv.

Vid en evakuering är det viktigt att beakta barns rättigheter enligt Barnkonventionen. Alla barn ska garanteras en trygg och säker utbildning, och deras bästa ska beaktas vid planeringen. Barn har rätt att uttrycka sina åsikter om sin situation, och särskilda behov ska beaktas för att säkerställa rätt stöd och anpassningar under den tillfälliga placeringen. Evakueringen ska inte hindra barnens rätt till utveckling och likvärdig utbildning. Barns rätt till lek och fritid ska också tillgodoses för att inte påverka deras skolupplevelse negativt. Även själva beslutet att genomföra en omfattande renovering grundar sig i barns rättigheter enligt Barnkonventionen. För att långsiktigt säkra en god och hälsosam skolmiljö krävs funktionella och ändamålsenliga lokaler.

1.1.8 Barns åsikter (artikel 12 Barnkonventionen)

Enligt artikel 12 i Barnkonventionen har barn rätt att uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör dem, och dessa åsikter ska beaktas med hänsyn till barnets ålder och mognad.

Den 27 maj 2025 informerades eleverna om planerade förändringar i skolans verksamhet, bland annat en eventuell evakuering till Örbyskolan samt nya luncharrangemang i Johan Skyttes aula.

Informationen förmedlades genom elevrådet, där eleverna gavs möjlighet att ställa frågor och framföra synpunkter.

Vid mötet deltog två representanter från varje klass i årskurserna 1–3 och 4–6, tillsammans med rektor och biträdande rektor. Elevernas frågor rörde bland annat avståndet till Örbyskolan, om skolskjuts kommer att erbjudas, varför just Örbyskolan valts samt om deras nuvarande lärare kommer att följa med. En elev från mellanstadiet undrade även om lunchrasterna kommer att förlängas under perioden då måltiderna serveras i Johan Skyttes aula.

Samtliga frågor togs emot och besvarades i den mån information fanns tillgänglig. Rektor förklarade att alla detaljer ännu inte är fastställda, men att skolan kommer att informera eleverna fortlöpande i takt med att planeringen går framåt. Eftersom förändringarna ligger en bit fram i tiden har skolan påbörjat en övergripande planering där elevmedverkan är en central del. Ambitionen är att eleverna längre fram ska ges möjlighet att bekanta sig med de nya miljöerna innan en eventuell flytt genomförs.

3. Analys och bedömning

Staden, som huvudman, har ett ansvar att erbjuda ändamålsenliga skollokaler samt en trygg arbetsmiljö för eleverna. Barnkonventionens artikel 24 betonar barns rätt till bästa möjliga hälsa, vilket gör det nödvändigt att genomföra de underhållsåtgärder och ventilationsanpassningar som krävs på Långbrodalsskolan. För att värna barns hälsa (artikel 24), skydda dem från skada (artikel 19), samt säkra en god lärmiljö (artikel 28 och 29), är tillfälliga evakueringslokaler nödvändiga. Placeringen i ersättningslokaler – Örbyskolan för mellanstadiet och Johan Skytteskolans aula som tillfällig matsal – möjliggör att undervisningen kan fortgå utan att barnens rättigheter åsidosätts.

Konsekvenser avseende matsalsevakuering

Positiva:

- Elever får fortsatt tillgång till lagad mat i en säker miljö.

- Minskad exponering för buller, damm och byggstörningar.
- Långsiktigt säkras ändamålsenligt kök och matsal på Långbrodalsskolan

Negativa:

- Längre avstånd och restid till matsalen kan skapa stress eller påverka raster.
- Logistiska utmaningar med transporter, särskilt för yngre elever.
- Förkortad lunchtid eller tajt matschema kan påverka måltidsupplevelsen.

För att minska riskerna vid evakueringen till en annan matsal kan ett antal kompensatoriska åtgärder vidtas. En viktig del är att skapa trygghet och förutsägbarhet. Detta kan göras genom att informera elever och vårdnadshavare i god tid, samt att ge eleverna möjlighet att besöka den tillfälliga matsalen i förväg för att bekanta sig med miljön. Närvaro av vuxna under transporten och i den nya matsalen är också viktigt. För att undvika stress och logistiska utmaningar bör schemat justeras med tydliga tidsmarginaler till och från matsalen. Flexibla måltidstider kan införas för att förhindra trängsel och säkerställa att alla elever får tillräcklig tid att äta.

Att skapa delaktighet är också en viktig åtgärd. Eleverna bör ges möjlighet att uttrycka sina åsikter kring lösningen, till exempel genom elevråd eller klassdiskussioner, vilket ökar känslan av kontroll och inflytande enligt barnkonventionens artikel 12. Det bör också finnas möjlighet för att elever och personal kan ge återkoppling under perioden, så att eventuella problem snabbt kan åtgärdas.

Konsekvenser avseende mellanstadiets evakuering**Positiva konsekvenser:**

- **Långsiktigt:**
  - Framtidssäkrade lokaler: Åtgärderna kommer att säkerställa att byggnaden uppfyller framtida krav för elever och personal. Detta innebär en mer hållbar och långsiktig lösning som gynnar både nuvarande och kommande generationer elever.
- **Kortsiktig:**
  - Färre störningar under renoveringen: Genom att evakuera eleverna slipper de störningar och risker som kan uppstå i en pågående byggarbetsmiljö.
- **Sociala möjligheter:**
  - Ökat samarbete mellan skolor: Genom att evakuera till en annan skola kan eleverna få möjlighet att interagera med elever från en annan skola, vilket kan leda till nya vänskapsband och erfarenheter.

Negativa konsekvenser:

- **Långsiktigt:** Efter evakueringen kan eleverna behöva anpassa sig igen till nya förhållanden, vilket kan vara påfrestande. De kan tvingas lämna de nya vänskapsbanden som skapats under evakueringen, vilket kan skapa känslomässiga påfrestningar.

- **Kortsiktigt:** Förändrade rutiner, nya lokaler och en ny skolmiljö kan påverka barns trygghet och trivsel negativt. Det kan också skapa oro för de elever som känner sig otrygga i att vara i en ny skola eller med nya vuxna.
- **Förlorad kontinuitet i undervisningen:** Evakueringen kan leda till avbrott i undervisningen, särskilt om resurser, personal eller undervisningsformer behöver justeras. Detta kan påverka kontinuiteten i lärandet och hindra eleverna från att fullt ut nå de mål som finns i läroplanen.
- **Sociala utmaningar:** Även om evakueringen ger möjlighet till nya sociala möten, kan den också skapa sociala utmaningar.

För att minska riskerna vid evakuering och säkerställa barns rättigheter kan flera kompensatoriska åtgärder vidtas. Ett tydligt informationsflöde till både elever och vårdnadshavare är viktigt för att skapa trygghet och förutsägbarhet. För elever med särskilda behov kan extra stöd erbjudas för att underlätta förändringen. För att säkerställa undervisningens kvalitet ska läroplanen följas och lärarna fortsätta med samma mål och metoder. Sociala aktiviteter kan främja nya relationer och stödja elever som har svårt med förändringar.

Det är också viktigt att ge barnen möjlighet att uttrycka sina åsikter om förändringen, vilket kan göras genom exempelvis elevråd. Sammanfattningsvis kan rätt åtgärder skapa en trygg och likvärdig skolgång för eleverna under evakueringen.

4. Prövning och förslag till beslut

Långbrodalsskolan har brister i ventilation, köksmiljö och installationer, vilket påverkar elevernas arbetsmiljö och hälsa. För att uppfylla myndighetskrav och säkerställa långsiktigt ändamålsenliga lokaler krävs renoveringsåtgärder.

Byggarbetena innebär störningar som gör det olämpligt att bedriva undervisning i vissa delar av skolan. För att säkerställa elevernas rätt till en god lärmiljö föreslås därför två tillfälliga evakueringar: mellanstadiet till Örbyskolan under våren 2027, samt skolans matsal till Johan Skytteskolans aula under läsåret 2027/2028.

Beslutet grundas i en barnrättsanalys där barnets bästa har vägts in enligt Barnkonventionen. Förvaltningen föreslår att renoveringen och evakueringarna genomförs i enlighet med föreslagna lösningar.